

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 2 – ĐỀ 2
MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 11
BỘ SÁCH: CHÂN TRỜI SÁNG TẠO
Thời gian làm bài: 90 phút

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau:

(Lược dẫn: Con Mực là con chó có nhiều tật xấu. Người ta đã định giết thịt nó, nhưng vì nhiều lí do nên ngày xử con Mực liên tục bị hoãn lại. Cuối cùng, người ta quyết định sẽ giết con Mực để mừng người con trai tên Du xa nhà nhiều năm nay mới trở về).

Bữa ăn xong, con Hoa cầm bát cơm ra: một tay nó xách cái thúng như để rồi xếp bát. Thấy được ăn, tất cả thú tính của con Mực hoàn toàn nổi dậy. Nó nhảy tới vẫy đuôi héch mồm nhìn và đợi. Cơm vừa đổ xuống nó vội vàng chúi mồm ăn ngay. Miếng chưa qua cổ thì cái thúng đã chụp quanh trên mình. Nó rít lên, vùng mạnh; nhưng Hoa đã tì cả người lên cái thúng rồi, và con Mực bị thu gọn ở trong vừa vặn đến nỗi không còn giẫy và kêu được. Lũ trẻ con réo âm lên. Người ta lấy sẵn dao thót và dây để trói. Phần mở thúng đã đành phải về Du: ông chủ đi vắng, cả nhà chỉ có chàng là đàn ông, mà không lẽ đi mượn hàng xóm trói giùm một con chó đã úp gọn gàng chỉ việc hơi hé cạp thúng lên, hễ chó thò đầu ra thì một đứa em đặt gậy lên cổ nó để chân chàng dận xuống. Nhưng tay chàng thấy run run. Và khi con chó vừa thò đầu ra thì nó quẫy luôn một cái mạnh, vùng ra được. Con Hoa tủm tủm cười. Lũ em ngơ ngác nhìn theo con chó vừa ăng ăng vừa chạy ở ngoài vườn. Còn Du thì mặt đỏ như gấc chín. Chàng thấy mình yếu tay hơn cả con Hoa. Có lẽ nào chàng lại dịu lòng hơn cả một người con gái. Và tự nhiên chàng giận con Mực. Người ta còn lo con Mực sợ hãi mà đi mất. Quả nhiên suốt ngày hôm ấy nó không về. Nó vẫn ở vườn hàng xóm, lẩn lút như một con chó trước khi hóa dại.

Người ta tưởng đã mất toi. Nhưng tới hôm ấy nó lẩn vào gầm giường rồi Du lại nghe thấy cái thứ tiếng gà gáy của nó rít lên ở phía ngõ.

Sáng hôm sau nó vẫn bỏ cơm. Trưa cũng thế. Và cứ thấy bóng người lại cúp đuôi chạy mất. Du thương hại sai người đem cơm đổ ra vườn. Một lúc sau Mực lại gần. Nó

trông trước trông sau, đưa mõm rê trên những hạt cơm rồi vô cớ giật mình chạy thẳng. Có lẽ cái kỷ niệm khủng khiếp vừa lóe ra và đập mạnh vào thân kinh nó như luồng điện. Du thấy bồn chồn và vẩn vơ: thương, hối hận hay là thẹn.

Sau cùng thì chàng bực mình: chàng nhận ra rằng một con chó đã làm mất sự bình tĩnh của tâm hồn chàng. Và đột nhiên chàng muốn giết con Mực lấm. Chàng muốn có đủ can đảm để giết người. Phải dám giết mà không run tay khi cần phải giết. Còn làm được trò gì nữa nếu chỉ giết một con chó mà tim cũng đập?

Sự do dự đã hết rồi. Khi có một ý định thì ý định ấy chóng thành mạnh mẽ. Du thấy lòng cứng cõi. Đã có lúc chàng tưởng đến cái thú dí con dao vào súc thịt giấy lên đành đạch để máu ám phọt vào tay. Và chiều hôm ấy khi thấy con chó ở vườn thì chàng gằn như mìnng rờ. Con vật khốn nạn đói và sợ đã mệt lử đi rồi. Nó hiện ngủ bên bờ giậu. Du cầm cái gậy to rón rén lại gần. Nhưng giờ gậy lên chàng bỗng thấy tim run một cái. Chàng tưởng như ngạt thở và ngừng lại một giây để nhìn con chó. Giác ngủ của nó có lẽ đầy ác mộng vì thỉnh thoảng khắp mình nó lại giật lên. Du thấy lòng quả quyết tiêu tán hết. Nhưng con chó bỗng giật mình. Du hoảng hốt thẳng cánh vụt mạnh trên mình nó, bụng nó thót hẫng vào rồi lại phình ra như một khối cao su. Nó rống lên gượng dậy loạng choạng mấy vòng rồi chui bừa qua giậu trong khi Du vụt cuống cuống theo xuống đất... Đêm đã khuya. Du lại nghe tiếng Mực rống lên. Chàng thấy toát mồ hôi và nhất định không giết con chó nữa.

Nhưng trời gần sáng chàng còn đương mơ mộng, thì đã nghe tiếng Hoa gọi cuống cuống lên. Con vật khốn nạn không biết mỗi một thế nào mà ngủ quên đi ngay ở giữa sân để đến nỗi bị Hoa úp được. Lần này thì người ta cẩn thận hơn. Hai ba người nắm vào hai đầu gậy tre ngang sẵn bên cạnh thúng rồi Hoa mới hơi hé miệng thúng lên. Thấy sáng con Mực nhô ra ngoài cái mõm ướt phì phì. Hoa nhích lên tí nữa nhưng một cái gối đã tì sẵn trên thúng. Mực lách cả cái đầu ra. Cái gậy đè mạnh xuống. Con vật khốn nạn không còn kịp kêu.

- Đè chặt, thật chặt, đừng buông nó ra nó cắn đấy!

Du kêu lên như thế nhưng tiếng chàng đã hơi run run. Con chó phì một cái nữa: hơi thở mới thoát ra một nửa bị tắc. Cái gậy đè sát đất, mắt nó trợn lên. Lòng đen uơn ướt cứ dờ dãn rồi ngược lên lần một nửa vào mí trên. Lòng trắng đã hơi đục. Lúc Hoa trói

xong cả chân trước, chân sau và buộc mõm rồi thì con chó đã mềm ra không còn cựa quậy nữa.

Du nghẹn ngào nén khóc...

(Trích *Cái chết của con Mực*, Tuyển tập Nam Cao, Nxb Văn học)

Lựa chọn đáp án đúng:

Câu 1. Truyện ngắn trên sử dụng người kể chuyện ở ngôi thứ mấy?

- A. Ngôi thứ ba
- B. Ngôi thứ hai
- C. Ngôi thứ nhất
- D. Ngôi thứ nhất và thứ ba

Câu 2. Đoạn trích trên chủ yếu được kể từ điểm nhìn của nhân vật nào?

- A. Điểm nhìn của nhân vật Hoa
- B. Điểm nhìn của nhân vật Du
- C. Điểm nhìn của người kể chuyện
- D. Điểm nhìn của tác giả.

Câu 3. Phát biểu nào sau đây nói đúng về đặc điểm của lời kể trong truyện?

- A. Chỉ có lời nhân vật
- B. Chỉ có lời người kể chuyện
- C. Bao gồm cả lời người kể chuyện và lời nhân vật
- D. Bao gồm cả lời người kể chuyện, lời nhân vật và lời tác giả

Câu 4. Tình huống chính trong truyện ngắn trên là gì ?

- A. Du trở về sau nhiều năm xa nhà
- B. Cái chết của con Mực
- C. Mọi người tìm cách giết con Mực
- D. Du không nỡ giết con Mực

Câu 5. Phát biểu nào sau đây nói lên nội dung tóm tắt của truyện?

- A. Kể về quá trình giết chết con Mực và thái độ, tâm trạng của Du trước sự việc ấy.
- B. Kể về việc Du trở về sau nhiều năm xa nhà và quá trình người ta giết con Mực để ăn mừng.
- C. Kể về việc Du không dám ra tay giết con Mực.

D. Kể về thái độ thương tiếc và tâm trạng đau đớn, xót xa của Du trước cái chết của con Mực.

Câu 6. Qua quá trình tìm cách giết con Mực, bạn thấy nhân vật Du là một con người như thế nào?

- A. Một con người vừa tàn nhẫn, vừa giàu tình yêu động vật.
- B. Một con người có lòng trắc ẩn, nhưng không có chính kiến.
- C. Một con người có chính kiến, có lòng trắc ẩn.
- D. Một người giàu tình yêu thương động vật.

Câu 7. Qua cái chết của con Mực, Nam Cao muốn gửi gắm thông điệp gì?

- A. Không nên hành động theo đám đông mà hãy hành động theo lương tri
- B. Không nên đối xử một cách tàn nhẫn với loài vật
- C. Trước mọi sự việc, con người cần có sự quyết đoán, không nên do dự.
- D. Con người cần biết tàn nhẫn thì mới có thể sống thanh thản

Trả lời câu hỏi/ Thực hiện các yêu cầu:

Câu 8. Câu chuyện trên khiến bạn nhớ tới truyện ngắn nào của Nam Cao đã được học trong chương trình Ngữ Văn ở bậc THCS?

Câu 9. Bạn rút ra được bài học gì cho bản thân sau khi đọc truyện ngắn trên?

Câu 10. Từ truyện ngắn trên, bạn suy nghĩ gì về vai trò của tình yêu thương trong cuộc sống? (Viết khoảng 5 – 7 dòng)

II. LÀM VĂN (4,0 điểm)

Bạn hãy viết một bài văn nghị luận phân tích, đánh giá chủ đề và những nét đặc sắc trong nghệ thuật xây dựng tình huống của Nam Cao ở truyện ngắn trên.

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.

- Giám thị không giải thích gì thêm.

Đáp án đề 2**Phần I. ĐỌC HIỂU**

Câu 1 (0.5đ)	Câu 2 (0.5đ)	Câu 3 (0.5đ)	Câu 4 (0.5đ)	Câu 5 (0.5đ)	Câu 6 (0.5đ)	Câu 7 (0.5đ)
C	C	C	B	A	B	A

Câu 1 (0.5 điểm)

Xác định ngôi kể của truyện.

- A. Ngôi thứ nhất
- B. Ngôi thứ hai
- C. Ngôi thứ ba
- D. Kết hợp ngôi thứ nhất và ngôi thứ ba

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản

Xác định ngôi kể.

Lời giải chi tiết:

Ngôi kể: thứ ba

→ Đáp án C

Câu 2 (0.5 điểm)

Đoạn trích trên chủ yếu được kể từ điểm nhìn của nhân vật nào?

- A. Điểm nhìn của nhân vật Hoa
- B. Điểm nhìn của nhân vật Du
- C. Điểm nhìn của người kể chuyện
- D. Điểm nhìn của tác giả.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ đoạn trích

Xác định điểm nhìn.

Lời giải chi tiết:

Tác giả chọn điểm nhìn của người kể chuyện

→ Đáp án C

Câu 3 (0.5 điểm)

Phát biểu nào sau đây nói đúng về đặc điểm của lời kể trong truyện?

- A. Chỉ có lời nhân vật
- B. Chỉ có lời người kể chuyện
- C. Bao gồm cả lời người kể chuyện và lời nhân vật
- D. Bao gồm cả lời người kể chuyện, lời nhân vật và lời tác giả

Phương pháp giải:

Đọc kĩ đoạn văn

Chú ý đặc điểm lời kể trong truyện

Lời giải chi tiết:

Đặc điểm của lời kể trong truyện: Bao gồm cả lời người kể chuyện và lời nhân vật

→ Đáp án C

Câu 4 (0.5 điểm)

Tình huống chính trong truyện ngắn trên là gì ?

- A. Du trở về sau nhiều năm xa nhà
- B. Cái chết của con Mực
- C. Mọi người tìm cách giết con Mực
- D. Du không nỡ giết con Mực

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản.

Xác định tình huống truyện

Lời giải chi tiết:

Tình huống chính trong truyện ngắn trên là: Cái chết của con Mực

→ Đáp án B

Câu 5 (0.5 điểm)

Phát biểu nào sau đây nói lên nội dung tóm tắt của truyện?

- A. Kể về quá trình giết chết con Mực và thái độ, tâm trạng của Du trước sự việc ấy.
- B. Kể về việc Du trở về sau nhiều năm xa nhà và quá trình người ta giết con Mực để ăn mừng.
- C. Kể về việc Du không dám ra tay giết con Mực.

D. Kể về thái độ thương tiếc và tâm trạng đau đớn, xót xa của Du trước cái chết của con Mực.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Xác định nội dung chính

Lời giải chi tiết:

Nội dung chính: Kể về quá trình giết chết con Mực và thái độ, tâm trạng của Du trước sự việc ấy.

→ Đáp án A

Câu 6 (0.5 điểm)

Qua quá trình tìm cách giết con Mực, bạn thấy nhân vật Du là một con người như thế nào?

- A. Một con người vừa tàn nhẫn, vừa giàu tình yêu động vật.
- B. Một con người có lòng trắc ẩn, nhưng không có chính kiến.
- C. Một con người có chính kiến, có lòng trắc ẩn.
- D. Một người giàu tình yêu thương động vật.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Vận dụng kiến thức của bản thân để trả lời

Lời giải chi tiết:

Qua quá trình tìm cách giết con Mực, bạn thấy nhân vật Du là một con người: Một con người có lòng trắc ẩn, nhưng không có chính kiến.

→ Đáp án B

Câu 7 (0.5 điểm)

Qua cái chết của con Mực, Nam Cao muốn gửi gắm thông điệp gì?

- A. Không nên hành động theo đám đông mà hãy hành động theo lương tri
- B. Không nên đối xử một cách tàn nhẫn với loài vật
- C. Trước mọi sự việc, con người cần có sự quyết đoán, không nên do dự.
- D. Con người cần biết tàn nhẫn thì mới có thể sống thanh thản

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Vận dụng kiến thức của bản thân để trả lời câu hỏi.

Lời giải chi tiết:

Qua cái chết của con Mực, Nam Cao muốn gửi gắm thông điệp: Không nên hành động theo đám đông mà hãy hành động theo lương tri

→ Đáp án A

Câu 8 (0.5 điểm)

Câu chuyện trên khiến bạn nhớ tới truyện ngắn nào của Nam Cao đã được học trong chương trình Ngữ Văn ở bậc THCS?

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản.

Liên hệ tới truyện ngắn cùng đề tài của Nam Cao.

Lời giải chi tiết:

Câu chuyện trên khiến ta nhớ tới truyện ngắn “Lão Hạc” đã được học ở lớp 8.

Câu 9: (1.0 điểm)

Bạn rút ra được bài học gì cho bản thân sau khi đọc truyện ngắn trên?

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Vận dụng kiến thức của bản thân để trả lời.

Lời giải chi tiết:

Học sinh được tự do rút ra bài học cho bản thân, miễn là tích cực và liên quan đến nội dung câu chuyện.

Gợi ý:

- Cần phải có chính kiến, lập trường vững vàng trước mọi sự việc trong mọi hoàn cảnh
- Cần phải hành động theo tiếng nói của lương tri
- Không a dua theo đám đông khi chưa suy xét kỹ càng

Câu 10: (1.0 điểm)

Từ truyện ngắn trên, bạn suy nghĩ gì về vai trò của tình yêu thương trong cuộc sống?
(Viết khoảng 5 – 7 dòng)

Phương pháp giải:

HS vận dụng kiến thức của bản thân để trả lời.

Lời giải chi tiết:

- HS bày tỏ suy nghĩ về vai trò của tình yêu thương trong cuộc sống.
- Yêu cầu về hình thức: viết thành đoạn văn hoàn chỉnh (không xuống dòng, đảm bảo đủ số câu).

Gợi ý:

- Tình yêu thương giúp gắn kết con người lại với nhau
- Tình yêu thương giúp ta sống hạnh phúc, thanh thản
- Tình yêu thương giúp ta có sức mạnh để chiến thắng mọi thử thách, khó khăn.

II. VIẾT (4 điểm)

Bạn hãy viết một bài văn nghị luận phân tích, đánh giá chủ đề và những nét đặc sắc trong nghệ thuật xây dựng tình huống của Nam Cao ở truyện ngắn trên.

Phương pháp giải:

Dựa vào kiến thức và kỹ năng đã học để thực hiện bài văn

Lời giải chi tiết:

Viết bài văn nghị luận phân tích, đánh giá chủ đề và những nét đặc sắc trong nghệ thuật xây dựng tình huống của Nam Cao ở truyện ngắn trên.

Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể
Mở bài	0,5	- Giới thiệu tác giả, tác phẩm. - Dẫn dắt và nêu vấn đề cần bàn luận
Thân bài	2,5	Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần giới thiệu được vấn đề cần bàn luận, hệ thống luận điểm chặt chẽ, lập luận thuyết phục, sử dụng dẫn chứng hợp lí. * Phân tích các phương diện nghệ thuật đặc sắc: - Cốt truyện: + Truyện ngắn “cái chết của con Mực” kể về số phận của một con chó, được mọi người gọi với tên là Mực. Chính vì có nhiều tật xấu trong người nên con chó này đã được người ta định ngày giết, nhưng may mắn thay có nhiều lí do nên ngày xử con Mực liên tục bị hoãn lại. Nhưng rồi ngày giết thịt cuối cùng cũng tới, người ta

	<p>lấy con Mực ra giết thịt để ăn mừng sự trở về sau nhiều năm xa nhà của người con trai tên Du. Và rồi chính Du là người được giao việc giết thịt nó, là một người sở hữu lòng yêu thương con vật tình cảm của Du dành cho con Mực cũng vậy, nhưng vì muốn bản thân là một con người mạnh mẽ trong mắt mọi người, đặc biệt muốn có tinh thần như bao người xung quanh nên anh cũng đã đồng tình để giết Mực. Nhưng sau đó mực bị bắt giết anh lại hối hận và nghẹn ngào khóc.</p> <p>+ Cốt truyện được xây dựng dựa trên sự kiện chính là cái chết của con chó, một cốt truyện tương đối đơn giản nhưng lại có chiều sâu, đa nghĩa và có sức ám ảnh lớn, gây xúc động mạnh cho người đọc.</p> <p>- Nghệ thuật xây dựng tình huống:</p> <p>+ Một trong những nét đặc sắc của nghệ thuật tự sự trong truyện ngắn này chính là nghệ thuật xây dựng tình huống độc đáo. Thông qua tình huống đó, tư tưởng của truyện được thể hiện một cách sâu sắc.</p> <p>+ Tình huống chủ đạo của truyện chính là việc con Mực bị giết thịt. Tình huống đó đã làm toát lên tất cả tư tưởng chủ đạo của câu chuyện: sự vô tình của con người, sự trung thành tình nghĩa của con chó, từ đó con người soi lại chính mình, để nhận ra sự ích kỉ, sự vô tình của chính mình.</p> <p>- Lời kể:</p> <p>+ Lời kể từ điểm nhìn ngôi thứ ba, khiến câu chuyện có độ chân thực, tin cậy, đồng thời giúp cho nhân vật bộc lộ được cảm xúc, tâm trạng của mình một cách trực tiếp, gây ấn tượng mạnh cho người đọc.</p> <p>+ Lời kể còn có sự kết hợp giữa lời người kể chuyện và lời nhân vật, sự kết hợp giữa các phương thức tự sự, biểu</p>
--	---

		<p>cảm và nghị luận, khiến cho câu chuyện trở nên sinh động, hấp dẫn, giúp khắc họa rõ nét tính cách nhân vật, qua đó gửi gắm nhiều thông điệp sâu sắc.</p> <p>* Đánh giá: Trích đoạn nổi bật với những đặc sắc trong nghệ thuật kể chuyện và sự sâu sắc về chủ đề, chứa đựng nhiều bài học cuộc sống vô cùng giá trị. Số phận của con Mực khi được đón nhận trong một ngôi làng với quan niệm mang tính tập quán cổ hủ, lay động vì sự nhu nhược của một cá nhân trước sức mạnh của tập thể. Đồng thời Cái chết của con Mực cũng là phương diện để phản ánh giá trị của bản thân trước sức mạnh của xã hội, đặc biệt là một xã hội đề cao tập quán. Cũng chính lối sống đó đã đưa loài người vào cạm bẫy của xã hội, họ sẵn sàng từ bỏ giá trị cốt lõi của bản thân để theo đuổi cái nhìn của người khác. Họ không muốn người khác xem thường, họ bắt chước theo sức mạnh của người khác để rồi sau những biến cố mà họ tự áp đặt cho bản thân vượt quá giới hạn để tìm lại sự thoải mái cho con người mình.</p> <p>* Giá trị: Trích đoạn đem đến cho người đọc bài học nhân văn sâu sắc: trong cuộc sống, cần phải có lòng trắc ẩn, tình yêu thương, nhất là đối với những số phận bất hạnh; và dù trong bất cứ hoàn cảnh nào, hãy sống trọn tình, trọn nghĩa.</p>
Kết bài	0,5	- Đánh giá chung về đoạn trích và nêu cảm nghĩ của bản thân.
Yêu cầu khác	0,5	- Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt. - Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ, sáng tạo.

Loigiaihay.com

Loigiaihay.com

Loigiaihay.com

Loigiaihay.com

Loigiaihay.com

Loigiaihay.com